Saajad:

Riigi Kaitseinvesteeringute Keskus (RKIK)

info@rkik.ee

Kaitseministeerium

info@kaitseministeerium.ee

Saatja:

Päraküla selts MTÜ

parakulaselts@gmail.com

Teabenõue 06.11.2026

5.novembril kajastati ERRi uudiste saates Ermistusse planeeritava kaitsetööstuspargi ja kohalike elanike muredega seonduvat. Soovime siinkohal jagada omapoolseid tähelepanekuid, mida uudisnupust ise teada saime, millega on kindlasti vaja veel arvestada ning millist infot soovime.

AVAPÕLETAMINE

Kui plaanis on kinnine põletussüsteem, tuleb selles osas ka aruannetes ja dokumentides olevat infot täpsustada – muidu jääb see ainult jutu tasandile. Kahjuks pole me senini kinnise põletussüsteemi rakendamise kohta tõendeid näinud ja kompromissläbirääkimistel meie ettepanekuga kasutada kinniseid süsteeme ei nõustutud.

1. Kas ja millist kinnist süsteemi plaanite kasutusele võtta ja miks peab jääma võimalus avapõletuseks? Seni kehtib meile teadaolev info: aruandes on kirjas, et aastas on lubatud põletada lageda taeva all kuni 50 tonni ohtlikke aineid (2 korda nädalas, 500 kg korraga, kestusega 4 tundi).

2. Palume muuta kõiki planeerimisdokumente ja hilisemaid akte ja dokumente, et rajada saab kinnist põletussüsteemi.

OHUTUS

Öeldi, et rahvaga on räägitud. Tõepoolest, koosolekud toimusid, aga räägiti ainult kaitsetööstuspargi planeeringust ja sinna juurde kuulus alati selgitus, et tegelikult me veel ei tea, kes oma tööstused rajavad, kui mitu tootmist üldse tuleb ja millised mõjud täpsemalt on. Oluline on ka välja tuua, et seni pole mitte ühtegi riskianalüüsi rahvale tutvustatud. Rahvale esitatud mõjude analüüs sisaldas väga tõsiseid sisulisi vigu, mida pole seni parandatud! Aruanne oli koostatud kuni 5 ettevõtte kohta, kuid tänaseks on selgunud, et neid plaanitakse sinna 7. Ettevõtetega sõlmitakse kokkulepe maa-ala kasutamiseks koguni 70 aastaks. Kohalikele elanikele ei ole tutvustatud, millised ettevõtted hakkavad alal tegutsema, millist toorainet hakatakse kasutama jne.

Sinna kõrvale rajatavast Eesti (võimalik, et kogu Baltikumi) kõige suuremast moonaladude kompleksist ei räägitud üldse ning koosmõjusid pole hinnatud ega tutvustatud. Palume infot, mismoodi on kavas seda ala kaitsta ja veel olulisem – kuidas kaitstakse piirkonna elanikke, sest sellised objektid on teadupärast rünnaku korral esmased sihtmärgid. Siinkohal rünnatakse kogu ala, mitte vaid ühte objekti.

1. Palun esitage riskianalüüs kogu alale (7 ettevõtet ja sadakond moonahoidlat) toimuva, sh rünnaku tagajärgede kohta.

2. Palun esitage kõik analüüsid ja dokumendid, mis käsitlevad kahe kompleksi koosmõjusid (sh inimkeskkonnale, loodusele, suurõnnetuste kontekst jne). Kui selliseid dokumente ei eksisteeri, siis palun kinnitage seda vastavalt.

AVAKATSETUSED

Aruande järgi on moonakatsetusi ette nähtud üle 800 korra aastas (kogused 0,5 kg kuni 10 kg TNT). Ainuüksi 0,5 kg TNT plahvatuse ülenormatiivne mõju ulatub üle mitmete elualade. Kui RKIK esindaja mainib, et suuremate kogustega katsetusi on vaid "mõnel üksikul päeval", on see ohu ja häiringu pisendamine. Pealegi tehakse mujal maailmas katsetusi juba kinnistes süsteemides.

1. Miks pole kaalutud kinniseid katsetusi ka Ermistus? Kui alale tuleb 5 ettevõtte asemel 7 ettevõtet, hakkab plahvatusi toimuma rohkem?

2. Lisaks mürale, annavad plahvatused tunda maapinnas, tekitades vibratsioone ja seeläbi kahjustusi ümbruskonna ehitistes. Palun esitage analüüs selle kohta kuidas täpselt toimub piirkonna elanikele tekitatud kahju hindamine ja selle kompenseerimine?

TERVISHOID

Kõikjal, kus toimub moona tootmine ja sellega kaasnevad tegevused (avapõletus, avaplahvatused), halveneb piirkonnas elavate inimeste tervis. Hetkel vaevleb Eesti tervishoiusüsteem erinevate puuduste käes alates sellest, et inimesed ei saa perearsti, erialaarsti jutule, kuna ooteajad on nii pikad kuni selleni, et riigil puudub raha uuringute ja raviprotseduuride läbiviimiseks. Räägitakse küll kiirabivõimekuse parandamisest piirkonnas, kuid sellest üksi ei piisa antud olukorras.

1. Palun tutvustage kuidas on konkreetselt plaanis kaitsta kohalike elanike tervist ja tagada kohalikele ligipääs arstiabile ning ravile?

PIIRKONNA SAASTE

Juhime veel tähelepanu saaste teemal sellele, et keskkonnaameti spetsialist mainib uudisklipis, et hetkel on Männiku jõe saaste näidud vaid korra ületanud lubatud saastepiiri, kuid tänaseni ei toimu piirkonnas mingit tootmist, vaid käivad kõigest ehitustööd! Hetkel räägitakse ja kajastatakse antud teemat kui kohaliku piirkonna teemat. Juhime tähelepanu sellele, et laske/sõjamoonatehaste rajamine ei ole pelgalt kohalike probleem. Läbi piirkondliku (õhu ja põhjavee kaudu leviva) keskkonnasaaste ja piirkonnas toodetava toidu, jõuab saaste kogu Eesti elanikkonnani ja tegelikult on probleem üleriiklik.

1. Palun edastage täielik info, analüüsid, kirjavahetused, e-kirjavahetused, dokumendid, aktid ja muu Teie valduses olev Männiku jõe seire kohta enne ehitusega alustamist.

2. Millised meetmed on rakendatud, et reostust edaspidi jõkke ei jõuaks?

3. Palun edastage täielik info, analüüsid, kirjavahetused, e-kirjavahetused, dokumendid, aktid ja muu Teie valduses olev Männiku jõe seire kohta ehituse ajal.

LIIKLUS

Seni jäetakse täiesti käsitlemata kuidas, milliseid teid ja trasse kasutades hakkab toimuma tooraine ning valmistoodangu transport.

1. Müra, teekoormus ja turvalisus - kes konkreetselt vastutab selle eest, et liikluskoormuse kasvust tulenevad häiringud oleksid minimeeritud? Kuidas on tagatud liiklusohutus ja elanikkonna ohutus tooraine ja valmistoodangu transpordil?

KOKKUVÕTTEKS

Kui algne aruanne koostati kuni 5 ettevõtte kohta, aga tegelikkuses planeeritakse neid 7, tuleks uuesti hinnata kogu kompleksi koormust: müra, liiklust, õhusaastet, põhjavee reostus, ohutust jne.

Koostöö ei saa toimida, kui elanike muresid pisendatakse. Tegeletakse ju väga mastaapse suurõnnetuse ohuga tööstusobjektide koondamisega ühele väikesele maa-alale, mitte nn kommitehase planeerimisega. Lisaks on tegemist rohevõrgustiku tuumalaga, mille funktsioon on tagada elukeskkonna säilimine ja leevendada tööstuse negatiivseid mõjusid.

Me ei saa tugineda ainult sõnalistele lubadustele – neid peavad kinnitama ametlikud aruanded, uuringud ja kokkulepped. Oleme endiselt valmis sisuliseks koostööks ning soovime, et riigikaitse saaks alguse inimestest, kellest hoolitakse.

Külly Selberg

/Allkirjastatud digitaalselt/